Robots

Per PepMaria el dj., 14/02/2019 - 16:18

En Josep és un estudiós de les tecnologies i de com poden influir en la vida social del futur. Una de les tecnologies més desenvolupades en els darrers temps és la dels robots. “Robot” ve del txec “robota” i significa “treball” o “treball dur”. Segons en Josep, la millor caracterització del que és un robot és: aquell enginy mecànic que ens ajuda a pensar què ens fa pròpiament humans.

Afinem. Hi ha molts tipus d’enginys mecànics: alguns sense autonomia (per exemple, els robots de cadenes de muntatge que repeteixen accions), i altres programats amb tècniques d’intel·ligència artificial (IA) que els donen una certa autonomia per resoldre problemes. Els robots més avançats són enginys mecànics programats amb intel·ligència artificial i amb forma més o menys humana.

De fet, els robots amb intel·ligència artificial apliquen programes molt millor que els humans. Per exemple, ara ja no hi ha cap humà que guanyi un programa d’IA d’escacs. També hi ha robots que processen el llenguatge humà oral en tota la seva complexitat: incloent-hi els dobles sentits i les ironies. Per tant, si allò que ens fes pròpiament humans fos la capacitat de resoldre eficaçment problemes racionals en base a programes, aleshores els robots no només serien humans, sinó més que humans...

Però els humans, a més d’intel·ligència, tenim capacitat d’intimitat amb els altres humans. Aquesta intimitat està relacionada amb el nostre cos i la seva història: és “la consciència encarnada, l’experiència en primera persona, en ment i cos” (Marco Schorlemmer, Intel·ligència Artificial CSIC). La pròpia corporalitat i la seva història ens permeten connectar amb la nostra intimitat i la dels altres: amb la seva història física, la seva història psicològica, la seva història social i cultural. Penso que els robots no poden connectar amb la intimitat humana perquè ells mateixos no tenen cossos de carn i ossos que han crescut amb aquestes històries. Com diu la sociòloga Sherry Turkle, “no hi haurà mai una època de la intimitat artificial.”

En segon lloc, els humans tenim consciència de l’origen gratuït de la pròpia existència. Consciència que vaig ser engendrada per un acte d’intimitat entre els meus progenitors, i he crescut gràcies a actes repetits d’intimitat cap a mi per part de la meva família, els meus amics, la meva escola, etc. Consciència que no he estat dissenyada ni educada amb una finalitat exclusivament utilitària. I és aquesta consciència la que em fa percebre’m amb goig i em fa percebre amb goig els altres humans: malgrat les limitacions pròpies de la corporalitat i malgrat els errors que cometo – i que un robot no cometrà mai.

En tercer lloc, els humans som capaços de meditar, és a dir, de percebre de manera alhora profunda i perspectiva la intimitat i la gratuïtat del propi origen:

“Els humans som capaços de silenciar-nos, de desaferrar-nos dels nostres pensaments, de les nostres imatges, dels nostres models, i és en aquest silenciament absolut que brilla plenament la llibertat i la creativitat de la Realitat, i que deixem que ens travessi. Els sistemes computacionals de processament de la informació sempre seran això: processadors d'informació, no són capaços de desprendre's de les formes i abraçar la no-forma, la no-dualitat. En breu: una Intel·ligència Artificial no medita.” (Marco Schorlemmer).

Aleshores, per què construïm robots? Potser dotem de forma humana certs programes d’intel·ligència artificial perquè ens hi volem projectar com a humans: “són els nostres miralls. En realitat, en mirar-los ens mirem” (Ken Goldberg, catedràtic de robòtica a UC Berkeley). Volem projectar-nos en tot allò que fem. Però els robots només projecten (i milloren) la nostra racionalitat: no la nostra intimitat.

Al cap i a la fi, com diu Mia Levitin, “el risc no és que hi hagi robots que s’assemblin a persones, sinó que les persones comencin a assemblar-se als robots”. El risc és que, en nom de la racionalitat, expulsem de les nostres relacions la intimitat (corporalitat, gratuïtat, silenciament-meditació) que les fa profundament humanes.

.....

“Els robots, d’humans només en tenen i en tindran la forma (...) Com més avança la robòtica , més demostra que els humans som insubstituïbles. (...) Robots i humans no podem substituir-nos perquè ens complementem i ens necessitem”. Ken Goldberg.

“La perspectiva de màquines amb el criteri i el poder per posar fi a vides humanes és moralment repugnant (...) Els robots assassins no contribueixen a garantir la pau i la seguretat. ” Antonio Guterres, Secretari General de la ONU (25/12/2017)

“Si hom té molts amics íntims, aleshores no té amics íntims.” Matteo Ricci Sobre l’amistat, 40

.....

· Quins problemes tinc, que poden ser resolts millor per robots amb intel·ligència artificial? Quins altres només poden ser tractats per humans?

· En quins aspecte pot un ordinador/robot ajudar a l'educació dels infants i joves, i en quins aspectes l'educació és pròpiament humana?

· En quines situacions em sento tractat com un robot? En quines situacions començo a assemblar-me a un robot?